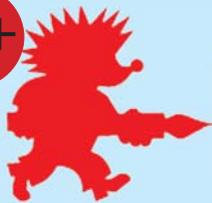

16+

ВОЖАК

Часопис сатири і гумору

11 • 2020
лістапад

ІНФА-АКЦЭНТ

Работнікі «Энергазбыту» рэгулярна здымаюць паказанні з прыбораў уліку і праводзяць аналіз. Аднак не заўсёды парушэнні звязаны з крадзяжом. Можа быць і недаплата, выкліканая няспраўнасцю лічылніка. Тады таксама састаўляецца акт, але наступствы больш мяккія.

Пры працэдурі банкруцтва цэнтральнай фігурай на любым прадпрыемстве з'яўляецца антыкрызісны кіраўнік. Начальнік павінен быць добрым менеджарам. Патрэбны вопыт, веды. У большасці выпадкаў прадпрыемства даводзяць да банкруцтва не інфляцыя, дэвальвацыя і іншыя эканамічныя працэсы, а некампетэнтнасць кіраўнікоў.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ х 2.

Вядомыя выпадкі, калі агент па нерухомасці ў адказ на нежаданне патэнцыйнага пакупніка заключаць дагавор паведамляе, што набыць маёмасць немагчыма, або здзелка проста наўмысна зрываецца. Каб абгрунтаваць адмову ў паказе аб'екта ці сустрэчы з прадаўцом, агенты, здараецца, спасылаюцца на нібыта ўласнае рашэнне гаспадара. Па факце праверкі пасля высвятляецца, што ўласнік і не ведаў пра існаванне пакупніка.

Яшчэ адным цікавым аспектам пры куплі ў віртуальнай прасторы з'яўляецца вонкавы выгляд тавару, інакш кажучы, наяўнасць дэфектаў ці слядоў папярэдняга выкарыстання. Такія рэчы таксама можна прадаваць праз сеціва. Але адпаведная інфармацыя павінна быць даведзена да спажывцоў разам з найменнем тавару на сайце інтэрнэт-крамы.

Кацярына АКУЛІЧ х 2.

Па матэрыялах друку.

Яўген ХВАЛЕЙ

(Паводле рускага паэта
Марка Лісянскага)

Жывём – не заўважаем
(Спяшаемся ж усе),
Што лічбу паважаем,
І гэта лічба – СЕМ.

Яе да неба ўзносім,
Туды, дзе спяць грамы.
Не дзевяць і не восем,
А СЕМ гаворым мы.

Мы дзякуем прыродзе,
І на СЯМІ вятрах,
І на СЯМІ гарах
Мы гарады узводзім.

Мы цягнем, быццам злыдні,
Як на крутым гарбе,
СЕМ пятніц. СЕМ – на тыдні.
СЕМ пядзяў у ілбе.

Бязвусы разумее
І дзядзька, што сівы:
Каханне ледзь заднее –
На СЕМЫМ небе мы.

Сын вырас пад страхом,
Нібы падлётак, сын.
СЕМ мужыкоў з сахою,
А з лыжкаю – адзін.

Пра сваячка пачулі,
Што ёсць той на зямлі.
Ён СЕМАЯ – вясчваем –
Вада на кісялі.

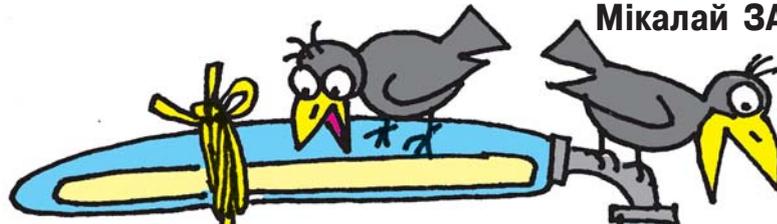

А нянек СЕМ – без носу
Дзіцяці быць заўжды.
СЕМ раз адмерай – проста
Спакойна рэж тады.

Ёсць прымаўка такая,
Што часта вучыць нас,
А гэта хай мінае:
СЕМ бед – адзін адказ.

Мікалай ЗАЙЦАЎ

Селекцыянер Агуркоў
атрымаў падзяку за новы
сорт бульбы пад назвай
«Нітратаўка», якая аказала-
ся дзейным сродкам у ба-
рацьбе з грызунамі.

Жонка справядліва
называла мужа змеем,
бо дахаты ён звычайна
прыпаўзаў...

Прыватная медыцынс-
кая фірма ў галіне рэфлекса-
тэрапіі купіць цвікі і шрубцы.
(3 аб'явы.)

Прадбачлівы Пётр Пят-
ровіч перад працяглай
камандзіроўкай выкінуў
з кватэры шафу.

Мяняю аднаго мужчыну
без шкодных звычак на двух
са шкоднымі.
(3 аб'явы.)

Язык не сабака –
на ланцуг не пасадзіш.

Каханне нібыта сонца,
якое то ўзыходзіць, то
заходзіць... Толькі сонца
грэе ўдзень, а каханне –
уночы.

Калі Івана Іванавіча аба-
звалі дубам, ён вельмі па-
крыўдзіўся, бо лічыў сябе
значна мацнейшым.

Ажаніўся адзін раз, другі,
трэці... І ўсё па каханні!
Праўду кажуць, што ў каханні
ёсць пачатак, ды няма канца.

Мяняю вестыбулярны
апарат на самагонны.
(3 аб'явы.)

Нават заядламу аматару
жывёл цяжка вывучыць са-
бачую мову. У сабак што ні
слова – гаў ды гаў...

Калі галава трашчыць –
значыць, моцна думае.

г. Баранавічы.

ГОЛКА ТЭРАПІЯ

Хто каго атруціў?

Гомельская вобласць. Польская журналістка і пісьменніца Яніна Іпахорская лічыла, што «рабіць бюджэт – значыць, атручваць сабе жыццё яшчэ да ўсякіх выдаткаў». А памыліцца пры яго складанні – атруціцца ўдвай мацней і пасля выдаткаў. Менавіта так дапоўнілі б яе словы супрацоўнікі 79 рэгіянальных устаноў, падведмасных аддзелу адукацыі Рэчыцкага райвыканкама. Яны забыліся абгрунтаваць адпаведнымі разлікамі аплату цеплавой энергіі за гэты год.

У выніку ў бюджэтныя каштарысы беспадстаўна былі ўключаны расходы на агульную суму ў 1,5 мільёна рублёў.

1500000

РУБЛЁЎ

Супрацьддзе знайшлі кантралёры. Па іх рэкамендацыях для гэтых арганізацый паменшылі памер планавых дзяржаўных асігнанняў.

І метал, і дровы

Мінск. Як кажуць, у гэтым свеце ўсякае бывае. Літоўская кампанія гандлявала ломам каляровых мета-

лаў, але... наламала дроў на амаль 3 мільёны рублёў. Менавіта столькі падаткаў не выплаціла летась зарэгістраваная за мяжой фірма, якая фактычна дзейнічала ў Беларусі. Тут знаходзіліся органы яе кіравання, пячатка і сродкі аддаленага доступу да разліковага рахунку, праходзілі перамовы і афармляліся дакументы...

Узбуджана крымінальная справа. Арыштавана маёмасць падазронах, у тым ліку два аўтамабілі і пяць аб'ектаў нерухомасці.

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Аляксандр ШМІДТ.

Мікола КАМАРОЎСКИ

Дыялогі

У стаматолага

— Як завуць вас? Косця Ўласік?
Ну, сядай, мой аднакласнік!
Помню, Косця, як у школе
Косы тузаў мне да болю...

Сняданак па прымусе

— Што сёння на сняданак
Хацеў бы з'есці, Янак?
— З беконам запяканку!
— Аўсянку дык аўсянку.

Цуды медыцыны

— Ну, хворы, з паспяхова аперацияй!
Хоць галава была разбіта вельмі,
Але (прашу заўважыць) ампутацыі
Усё ж такі ўдалося нам пазбегнуць!

Фірменны сакрэт

— Дагаджаеш як ты мужу,
Я даведацца хачу,
Каб не псіхаваў ён дужа?
— Ну, бывае, прамаўчу...

г. Орша.

У каго нясецца певень?

Віцебская вобласць. Тры гады таму ў Браслаўскім, Лепельскім, Міёрскім, Пастаўскім, Расонскім і Ушацкім раёнах выбралі 211 зямельных участкаў, што неэфектыўна выкарыстоўваюцца, каб прапанаваць іх інвестарам. Аднак хто не дбае, той нічога не мае. З-за шэрагу суб'ектыўных прычын ніводзін з гэтых «надзелаў» да прадпрымальнікаў так і не дайшоў. На ўсіх дзялянках не хапала інжынерна-транспартнай інфраструктуры, на адных яе трэба было праводзіць на значнай адлегласці, а побач з другімі не знаходзілася адпаведных для арганізацыі актыўнага адпачынку азёр, рэк ці лясоў...

Зараз службовыя асобы разважаюць над іншай прыказкай: у каго добро вядзецца, у таго і певень ня-

сецца. Надзелы абслеваюць і ацэняць яшчэ раз. Магчыма, замест некаторых у спіс уключаць больш прывабныя для арганізацыі турызму.

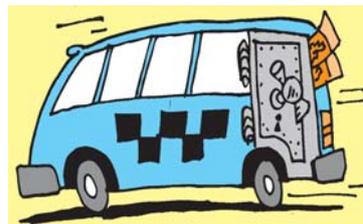

Лічыльнік нашчоўкаў

Мінск. Сталічнае ТАА аказвала паслугі анлайн-заказу маршрутных таксі перавозчыкам у асноўным у Мінскай, Гродзенскай і Магілёўскай абласцях. Але ў бухгалтарскім уліку не паказвала ўсю атрыманую выручку: напрыклад, за мінулы год «прыхавала» больш чым 2 мільёны

рублёў. Да таго ж вадзіцелі выдалі касавыя чэкі толькі па просьбе пасажыраў, а ў дакументах пазначалася мінімальнае колькасць кліентаў.

Нарэшце, як у песні Уладзіміра Высоцкага «Лічыльнік шчоўкае», у канцы крымінальнага шляху спыніліся і расплаціліся самі махляры. Справай зацікавіліся фінансавыя міліцыянеры. Тры службовыя асобы ўзяты пад варту.

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Мікола ПРЭГЕЛЬ.

Кацярына АКУЛІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Філалагічныя замалёўкі

- Гэтая дзяўчына ўразіла ўсіх бясконцамі нагамі...
- Камандзір дыверсійнай трупы.
- Свінарнік на 10000 гадоў.
- Дзеці доўга надзімаліся, а затым памірыліся.
- Пахла ваксай для абутку і чалавекам.
- «Вы тут працуеце, а я зранку ўжо яек нанесла», — сказала жанчына, трымаючы ў руках поўны пластыкавы латок.
- Ручай бесклапотна скакаў па нізінцы.

• Сустрэла я свайго аднакласніка па школе. Ён страшэнна ўзрадаваўся...

- Суседняя бабулька.
- Яны абмяняліся позіркамі і дружна заняліся прынесенай кавай.
- Сонца хілілася да вечара.
- Бацькі гналі юначыя парывы дачкі паганай мятлой.
- Ля камбайна, які стаяў, лазілі камбайнеры. Гарачая пара ўдалася...

Уважліва чытаў перыёдыку
Дзмітрый ПЯТРОВІЧ.

Кароль дарог

Адмазкі, пагрозы,
ДАІшнік знаёмы...
«БелАЗ» на дарозе –
Заўсёды галоўны!

Аляксандр ШМІДТ.

Сустрэча праз гады

Сутыкнуліся ілбамі звонка,
Ў прывітанні паціскаем рукі.
– Як жывеш ты сам,
як дзеці, жонка?
– Уяві сабе: ужо і ўнукі!

Лячыць ці гаіць?

Ідзі да прафесіянала –
Ён орган любы палечыць.
Таблетак усякіх навалам...
А душу гаіць – нечым.

Разбурэнне стэрэатыпу

Тэлеэк плюс ложка – роўна мужчына,
Гэткі існуе стэрэатып.
Я запырэчыць актыўна павінен:
Час свой іначэй бавіць прывык.

Па заслугах

Узгадайце, як вы працавалі?
На гарбату болей налягалі.
Таму пенсію налічылі
Падобную на чаявья.

Іншая старасць

Кіно, віно, даміно...
Так не старэюць даўно.
Цяпер дазваляюць сабе
Месье шале з бажале.

Выдасца толькі хвілінка – нягучна,
Зграбнаю пумаю скок на тахту!
З ноўтбукам уладкаваўшыся зручна,
Пад серыялы смачна храпу...

Кот без клопот

Коцік апоўдні млява
Выпаўз на сонца, прысеў.
Пачаў прыдумляць справу,
Якой бы заняцца хацеў.

Пуставала мозгу скарбонка,
Думка добрая ўсё не ішла...
А была б у вусатага жонка –
Хутка б мужу справу знайшла!

Без фантазіі – ніяк

Дайце паэтам волю
Уволю напрыдумляць:
Сумна ім часам да болю
Факты адны рыфмаваць.

Дзяніс ДУДАРЭНКА,
г. Мінск.

Я ж
толькі таксі
выклікала...

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

– **Д**обры дзень! З вамі віцебская інтэрнэт-радыёстанцыя «Сучаснік», праграма «Новыя імёны» і мы, вядучыя: Яніна Стральцова, – звыкла пачала гаварыць маладая дзяўчына.

– І Павел Міклашэўскі, – працягнуў яе напарнік, равеснік.

– Блогер – хобі або прафесія? Уласны сродак масавай інфармацыі або адкрыты віртуальны дзённік? На гэтыя пытанні адкажа наша сённяшня гасця Васіліса Жолудава.

– Больш вядомая ў сацыяльнай сетцы Instagram і на сайце Youtube пад нікам Ліса Жолуд (Lisa Zholud), – высокі хлопец крыху раздражнёна паглядзеў у бок мініяцюрнай калегі. Знешнасць такая падманлівая! Усе выпускі яна пачынала першай і ні ў чым не хацела саступаць яму ў прафесійным плане. – Задавайце пытанні падчас эфіру на нашых сайце або старонках у сацыяльных сетках. Нічога і нікога мы не пакінем без увагі.

– Добры дзень! – прывіталася гасця. Дзелавы шэры касцюм, акуляры з нулявымі дыёптрыямі, валасы, сабраныя ў хвост...

– Салют! – добразычлівая Яніна не магла не заўважыць намаганняў герані выглядаць сур'эзна. – Адразу бачу сапраўднага выкладчыка. Можа, давай на «ты»? Раскажы, калі ласка, як пачыналася твая дзейнасць?

– Са звычайнай старонкі Instagram, на якой размяшчала здымкі падарожжаў, ката, кніг, кубкаў кавы і шмат чаго іншага, – ахвотна пачала дзяліцца суразмоўца. – Потым год шукала сваю тэму.

– І не дзіўна, што так доўга. Немагчыма здагадацца адразу, чым зацікавяцца віртуальныя чытачы ці глядачы, – Павел зазірнуў у падрыхтаваныя матэрыялы на ноўтбуку. – У Беларусі, напрыклад, топ-5 блогераў складаюць Улад А4 (Улад Бумага (і гэта яго сапраўднае прозвішча)), tellblog.net,

ГЭТА БЛОГ, ДЗВЕТКА!

Фельетон

Глент, Ксенія Леўчык, SANISHOW. Армія прыхільнікаў першага складаецца з больш чым дваццаці чатырох мільёнаў чалавек, пятага – недзе разоў у дзесяць меншая.

– Я чула пра некаторых: А4 здымае забаўляльныя ролікі, Ксенія спявае. А вось з астатнімі, будзь ласкавы, пазнаём мяне і нашых слухачоў больш падрабязна, – папрасіла вядучая.

– Ахвотна! Слухайце. Срэбны прызёр tellblog.net распавядае пра гульні, тэхніку і розныя рэйтынгі чаго заўгодна па пэўных прыкметах – накшталт топ-10 напояў, што зніклі, ці добрых учынкаў ютубераў. Глент захоплены тэлефоннай тэматыкай. SANISHOW – самы сур'эзны з лідараў: хлопец дапамагае катам ды сабакам, лечыць хворых.

– А ў мяне дзесяць тысяч падпісчыкаў і ў Instagram, і на YouTube! – пахвалілася гасця.

– Спадзяюся, далей іх будзе яшчэ больш, бо на гэтым нядрэна зарабляюць. Слухачы могуць не ведаць, але сёлета ў рэйтынгі расійскага часопіса «Forbes» трапілі два беларусы. Улад А4 – у лонг-ліст штогадовага спісу трыццаці самых шматабяцальных зорак да трыццаці гадоў, а Аляксеі Саўко на трэцім месцы сярод карыстальнікаў сэрвісу TikTok,

дзе ствараюць і глядзяць кароткія відэа. Прыбытак апошняга склаў 4,81 мільёна рублёў. Усё, звальняюся і ператвараюся ў ціктокера! – пажартаваў вядучы.

– Я не зарабляю на рэкламе, а дапамагаю людзям самаўдасканальвацца! – горда, нават з выклікам заўважыла геранія праграмы. – Перадаю асабісты вопыт дасягнення мэтаў праз курсы двух узроўняў: просты, бясплатны і «прасунуты», платны – за дзвесце рублёў.

– Першае пытанне на сайце якраз пра іх, – узрадаваўся Павел. – Ці трэба набываць платны курс, калі бясплатны – адна «вада»? Там няма нічога, акрамя азначэнняў слоў накшталт «свядомасць», «воля», «дысцыпліна» і афарызмаў.

– Пэўна, ваш хейтар цікавіцца, – з усмешкай заўважыла Яніна.

– Хутчэй скептык-песіміст, – упэўнена адказала блогерка. – Дарэчы, думаю над новымі лекцыямі пра пазітыўнае мысленне. На самай справе першая ступень кожнага навучання – уводзіны, «вада». Асноўная інфармацыя будзе на другім узроўні і за грошы. Карыснае не бывае танным.

– Яшчэ адна слухачка пытаецца, – Павел памаўчаў, не спяшаючыся агучваць паведамленне. – Чаму ты ў дзевятнаццаці гадоў так упарта прадстаўляешся псіхолагам?

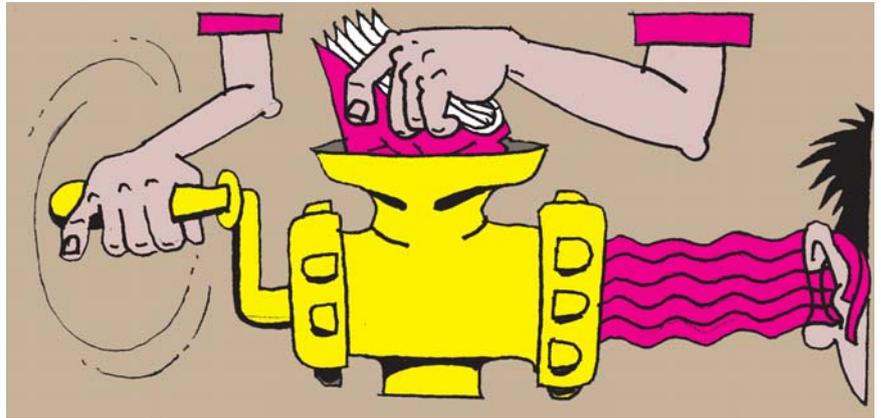
Якая ў цябе адукацыя? – вядучыя разгублена пераглянуліся.

– Пакуль я сапраўды яшчэ вучуся. Акрамя заняткаў, шмат чытаю. Таму з поўным правам разважаю на сур'ёзныя тэмы. І прама нідзе не сцвярджаю, што скончыла ўніверсітэт.

– Але ж з каментарыяў вынікае, што некаторыя падпісчыкі лічаць цябе аўтарытэтным прафесіяналам, і ты не папраўляеш іх, – Яніна дачытала працяг перапіскі на сайце.

– Хіба гэта не так? Хоціць зайздросціць чужому поспеху! – раззлавалася госця, якая зусім нядаўна была прыязнай і вясёлай.

– Ты надзвычай зацікавіла нашу аўдыторыю. Не крыўдуй, але зачытваем усё. Адна дзяўчына нібы даследаванне зрабіла, – Павел паглядзеў на экран ноўтбука і пачаў зачытваць паведамленне. – Даўно чакала выпуск, каб выказаць Жолудавай усё. На сваіх старонках у інтэрнэце Васіліса заблакіравала мяне, сапраўдныя водгукі выдаліла. А ўсё таму, што я вы-

крыла яе плагіят і патрабавала вярнуць грошы за лекцыі! Амаль увесь іх тэкст – кампіляцыя з чужых артыкулаў і кніг нахштальт творчасці Карнегі. Не пашчасціла мне пабачыць цёмны бок інфабізнесу!

– Вінаваціць лёгка, а дзе доказы? – занервала блогерка.

– Тут іх шмат. Трэба глядзець прынтскрыны з сайтаў, слухаць урыўкі з тваіх запісаў, – хлопец працягваў агучваць напісанае.

– Не трэба! Што за нападкі? Аб чым гутарка? І наогул, перад інтэрв'ю пытанні трэба ўзгадняць! Такіх непрафесійных вядучых я яшчэ не бачыла! – Васіліса рэзка ўстала, збіраючыся пакінуць студыю.

– Прабачце, гэта пытанні ад нашых слухачоў. У іх няма абраз, толькі факты. І што не так з нашым прафесіяналізмам? – Яніна адразу аргументавана парырвала. – Давайце высветлім.

– Да пабачэння! Раю вам павышаць сваю кваліфікацыю. Займалася б глупствамі, забаўляльнымі відэа, ніхто не скардзіўся б, а дэградзіраваў і дзякаваў, – уся «дарошасць» дзяўчыны знікла. Быццам істэрычны падлетак, яна падбегла да дзвярэй і грывнула імі.

– Паважаныя слухачы, выбачайце за паводзіны сённяшняй гераіні. У нас тут і сапраўды прамы эфір! Таму прапануем адпачыць і паслухаць музыку.

Вядучыя знялі навушнікі і выключылі мікрафоны.

– Жолудава ведала далейшы тэкст паведамлення, – упэўнена прамовіў Павел. – Дзяўчына пагражала ёй следствам і кінула спасылку на навіну пра адну мінчанку. Тая гэтай вясной праз суд вярнула грошы за курсы блогеркі з Instagram па прасоўванні тавараў і паслуг у сеціве, няўстойку і кампенсацыю за маральную шкоду. Кампенсацыю атрымала за тое цкаванне, што разгарнула анлайн-лектар пасля першай публікацыі пра спрэчку з дзяўчынай.

– Здаецца, слухачы лепш за нас рыхтуюцца да праграмы, – сумна ўсміхнулася вядучая. – Зараз і мы пазнаёміліся з цёмным бокам інфабізнесу. Як толькі больш не памыляцца і не запрашаць ашуканцаў? Хто наступны да нас завітае? Блогерка-дыеталаг са сваімі курсамі? А ці ёсць у яе дыплом медыка? Ці сапраўдны ён? Далей будзем пільна ўсё правяраць, каб не падманвацца самім і не падмануць іншых...

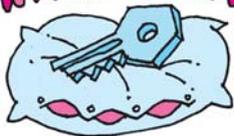
Перадачу слухала
Алена КЕДА.

Алег КАРПОВІЧ.

АПТЫМІСТКА

З часоў юнацкіх аптымiсты
Мой выклiкаюць iнтарэс.
Хоць не заўсёды рэалiсты,
Ды з iмi – пазiтыў, прагрэс.

Сярод такіх адна суседка,
Што на паверх жыве вышэй.
Найпрыгажэйшая какетка –
«iнфармбiуро» маiх вушэй.

Расказвала: калi ў кватэры
Да бляску вокны губкай трэ,
Дык зачыняе добра дзверы,
Ключ у кiшэнь з сабой бярэ.

Маўляў, той ключык возьме дзе,
Калi няўрокам упадзе?
Вось гэта аптымiзм, рабаты:
Жыве суседка на дзвятым!

Дырэктар дробнай фабрыкi аднойчы
Аб'явы ў iнтэрнэце праглядаў.
Адна абвестка кiнулася ў вочы –
На фотаздымках свой тавар пазнаў,
Што фабрыка гадамі выпускала...
За вырабы ж прасiлі вельмi мала!
Набраў з аб'явы нумар, каб спакойна
Пагаварыць, але умiг панiк:
На ўсе лады тавар хвалiў ягоня
З фабрычнай базы... лепшы вартайнiк.

Генрых ТАРАСЕВІЧ,
г. Мiнск.

Вiктар САБАЛЕЎСКІ

Свiннiя i Гаспадар

Байка

Жыла-была адна Свiннiя.
Вядома свiнская радня –
У брудзе любяць пакачацца,
Ад сонца цi ад мух схавацца...
I нашая Свiннiя ахвотна
Ляжыць у лужы, што пад плотам.
Выходзiць нехаця раз-пораз,
Пачуўшы Гаспадынi голас,
Iдзе паволi да карыта,
Па вушы гразю ўся аблiта.
– Не ганьбi ты наш двор, сястрыца!
Ад бруду можна i памыцца! –
Аднойчы Гуска не стрывала.
Яе Авечка падтрымала:
– Без лужы цяжка абысцiся?
У цень ад спёкi ты кладзiся...
Гвалт паднялi за ёю Куры:
– Свiннiя забыла пра культуру!
Бычок на прывязi зароў:
– Ды што там цацкацца з такою?!
Быць хоча бруднаю Свiннiю –
Шукае iншых хай сяброў!

Свiннiя зарохкала:
– Даруйце!
Больш я не буду – пашкадуйце!
Такi падняўся гармiдар...
На ганак выйшаў Гаспадар.
– Што раскрычалiся? Ну, цiха!
Свiннiя не мыецца? Вось лiха!
Пра гэты грэх яе я знаю.
Ну з кiм, скажыце, не бывае?!
Тут Куры апусцiлi вочы,
I Бык да спрэчкi неахвочы...
Шчанюк жа Гусаку шапнуў:
– Ты, даражэнькi, мо не чуў –
Наш Гаспадар раз выпiў дужа,
Дадому прыцемкам вяртаўся
I, бачыў сам, дальбог купаўся
Ён са Свiннiей у адной лужы...

Хапае гэтакiх свiнчукоў
У кабiнэтах устаноў,
Бо iх трымаюць да пары
Хаўрусьнiкi-гаспадары.

г. Узда.

Вішчуем!

Сяброўскі шарж
Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

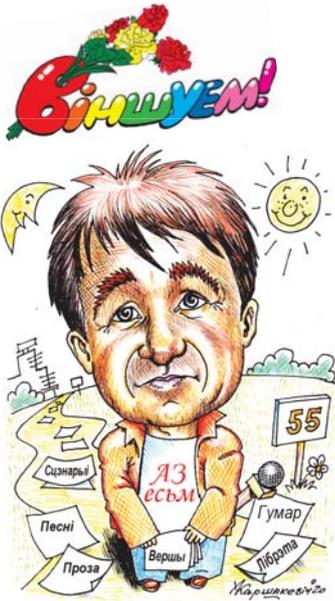
З карыкатурай Аляксандр БУЛАЙ пазнаёміўся яшчэ ў дзяцінстве. Бацькам на нава-
селле падарылі кнігу «Секреты молодой хозяйки», якая была багата праілюстравана
арыгінальнымі і дасціпнымі малюнкамі. Яны так спадабаліся малому Сашу, што
калі ён неўзабаве пайшоў у школу, то пачаў маляваць шаржы на аднакласнікаў
і выпускаць разам з сябрамі рукапісную газету з паэтычнай назвай «Веселые
кабаны». Далей – болей. Апошнія старонкі канспектаў Аляксандра, студэнта фізі-
ка-матэматычнага факультэта Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута,
былі шчодро аздоблены карыкатурамі ды шаржамі на аднакурснікаў. Гэтыя сшыткі
хадзілі па руках і выклікалі шчыры смех гледачоў.

Першая карыкатура А. Булая была надрукавана ў 1993 годзе ў газеце «Зна-
мя юности». А ўжо праз тры гады малады інжынер інстытута прыкладной оптыкі
становіцца супрацоўнікам абласной газеты «Могилевская правда». З таго часу Аляк-
сандр Пятровіч плённа шчыруе ў гэтым выданні і ўвогуле на ніве журналістыкі
і карыкатуры. Яго вясёлыя, трапныя, лаканічныя малюнкi друкаваліся на старонках
газет «Труд», «Пикник», «15 суток», «Автосалон», «Паляўнічы і рыбалоў» і, вядома,
часопіса «Вожык».

Сардэчна вішруем юбіляра з 50-годдзем і зычым творчага і жыццёвага
даўгалецця, поспехаў, усмешак!

Сяброўскі шарж
Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Кола інтарэсаў любой творчай асобы шырокае. Вось і нашага сённяшняга юбіляра варта прадставіць так: Аляксандр ЗОТАЎ – паэт-песеннік, журналіст, пісьменнік і, вядома, гумарыст! Выпускнік філфака Белдзяржуніверсітэта, ён умела і прафесійна валодае словам. Працаваў у газеце «Знамя юности», друкаваўся на старонках розных выданняў (часопіс «Родник», газеты «Пікнік», «Ха-ха» і іншыя), плённа сябраваў з айчынным Клубам вясёлых і знаходлівых. Напісаў больш за трыста песень (у тым ліку і дзіцячых), супрацоўнічаў з многімі вядомымі беларускімі кампазітарамі і выканаўцамі. Сярод яго знаёмых і сяброў – Алег Елісеенкаў, Эдуард Ханок, Валерый Іваноў, Таццяна Молчан, Дзмітрый Смольскі, Анатоль Ярмоленка, Аляксандр Саладуха, Ірына Дарафеева, Дзмітрый Калдун, Анатоль Длускі... А. Зотаў з поспехам піша вершы і тэксты песень для мюзіклаў, лібрэта да спектакляў. Не забывае і пра любімы «Вожык», у якім даўно друкуецца. Яго адметныя, цікавыя, вясёлыя творы выклікаюць шчырыя ўсмешкі нашых чытачоў.

Жадаем Аляксандру Яўгенавічу ў 55 плёну ў творчасці, натхнення, бадзёрага настрою!

Аляксандр ЗОТАЎ

З крайнасці А ў крайнасць У адначасова выехалі ўсе чалавечыя пачуцці...

(Пачатак задачкі ў новым падручніку па матэматыцы.)

Вось цікава: адкуль бяруцца людзі з вопытам працы, калі без досведу на працу не бяруць?

(З лісьма ў Міністэрства сацыяльнай абароны насельніцтва.)

П'е народ, а заядае побыт.
(Народная мудрасць.)

На пытанне «Што вы тут робіце?» 72 працэнты рэспандэнтаў адказалі адмоўна.

(З сацыялагічнага апытання.)

Хадзіць на працу – да грошай.
(Народная прыкмета.)

«У нядзелю хадзілі з жонкай выбіраць шпалеры на кухню. Калі б у гэты дзень працаваў ЗАГС, як піць даць развяліся б...»

(З прызнання мужа.)

– Маэстра, ваша апошняя кінакарціна геніяльная! Я ўчора быў на праглядзе.

– Ах, гэта вы сядзелі ў зале?..

* * *

Знакамітая кінаактрыса кажа знаёмаму:

– А зараз хопіць гаварыць пра мяне – пагаворым пра вас... Раскажыце, як я спадабалася вам у маім апошнім фільме?

* * *

Начальнік паліцыі выклікае двух шпікоў, што ўпусцілі злачынца, за якім сачылі.

– Ну, і як гэта адбылося?

– Ён пайшоў у кіно.

– А вы?

– А мы гэты фільм ужо бачылі!..

* * *

Малады сцэнарыст напісаў кіна-сцэнарый і прынёс яго аднаму з га-

лівудскіх кінабосаў. Чытаючы свой твор, аўтар ад хвалявання жудасна запінаўся і заікаўся...

– Окей, я бяру сцэнарый! – сказаў бос у канцы.

– Не разумею, – разгубіўся рэжысёр, – што вам у ім спадабалася?

– Гэта ж геніяльна! Усе да адзінага персанажа заікаюцца!..

* * *

Рэпарцёр – кіназорцы:

– Колькі мужоў вы мелі?

– Уласных ці наогул?..

* * *

Хлопец спрабуе пазнаёміцца.

– Дзяўчына, штосьці мне твар ваш знаёмы. Вы выпадкова ў кіно не здымаліся?

– Не.

– А каля кіно?..

* * *

Гутараць два школьнікі.

– І ты адзін хадзіў на гэты страшны фільм жахаў?!

– Так, адзін.

– І кінатэатр быў поўны людзей?

– Увогуле так, але пад тым крэслам, дзе я хаваўся, было пуста...

Галіна НІЧЫПАРОВІЧ

Купіна з сюрпрызам

БЫЛЬ

Час майго дзяцінства – ужо далёкія шасцідзясятыя мінулага стагоддзя – вясёлая пара! Але і не такая бес-турботная, як у цяперашніх дзяцей.

На летніх канікулах вольныя хвіліны бавіла з сябрамі на рэчцы, дапамагала бацькам па гаспадарцы, зачытвалася кнігамі, а яшчэ хадзіла ў лес у ягады. Як цяпер помню: за кілаграм чарніц плацілі сорок капеек. Для нас, дзяцей, вялікія грошы! І такой бяды, што занятак – не з лёгкіх, што пасля баляць спіна ды ногі, што камары грызучь няшчадна: ніхто на гэта не звяртаў увагі, галоўнае – заробак...

За раку, у Лаздунскі лес, трэба было яшчэ дайсці, а ў ім – не заблудзіцца, бо цягнецца ён на многія дзясяткі кіламетраў. Правадніком быў звычайна мой бацька. Ведаў тыя мясціны як свае пяць пальцаў. Таму вяскоўцы стараліся хадзіць разам з ім. У кампаніі ж і смялей, і весялей.

У той раз а сёмай раніцы мы ўжо рушылі ў дарогу. Ішлі адно за адным, па роснай траве, з плоскімі кошыкамі за плячыма (у такіх зручней потым несці ягады, бо шлях не блізікі – кіламетраў шэсць-сем). Было нас чалавек дзесяць, дарослых і дзяцей. Натрапіўшы на добрую лапіну ягад, адразу ж спыніліся. Збіраць іх – асабліва дзе шмат і буйныя – адно задавальненне! Таму кожны спяшаўся, стараўся набраць паболей.

Дзень выдаўся гарачы: бліжэй да абеду запякло так, што не было чым дыхаць. Вырашылі адпачыць, а за адно і паабедаць. Кінуўшы на зямлю нейкую апранаху, я прысела ў цяньку. Бацька даў мне лусту хлеба са скваркай ды агурком. З’ела сціплы падмацунак, запіла вадой і неўзабаве заснула...

Падхапілася ад піску, енку ды рогату. Адразу не магла ўцяміць, што здарылася. Адна з жанчын, а гэта была цётка Тамашыха, як падсмаленая, з крыкам насілася паміж дрэў. Затым скінула з сябе спадніцу, хустку, блузку... Засталася ў адным споднім.

Дзеці, глядзячы на гэткае відовішча, ажно заходзіліся ад рогату, а дарослыя – анямелі. Ніхто нічога не мог зразумець.

І толькі пасля высветлілася, што цётка Тамашыха, прысеўшы пад сасной і задрамаўшы, выбрала для гэтага не лепшае месца: малапрыкметную купіну, у якой

быў невялікі мурашнік. Яго насельнікі, вядома, не пацярпелі такога нахабства і вырашылі адпомсціць.

Мяркуючы па рэакцыі цёткі, ім гэта ўдалося. Цэла кабеты пакрылася чырвонымі плямамі ды пухірамі, твар палаў ад болю, адчаю і сораму... Гэта ж цяпер жанчыны (ды і мужчыны) амаль голымі выступаюць са сцэны, і нічога, нават лічыцца, што прыгожа, а тады – бронь божа!

Таму цётка Тамашыха мігам апранулася, і мы пачалі збірацца дахаты. Ягад ужо ніхто збіраць не хацеў... Назаўтра, калі зноў выправіліся ў лес, усе былі дужа пільнымі да таго, дзе сесці ці легчы. І вельмі падазрона паглядзілі на малапрыкметныя купіны. Бо смех смехам, а распранацца на людзях ніхто – ні малы, ні стары – не хацеў. Не тое выхаванне...

Небяспечны ЖАРТ

ГІСТОРЫЙКА

Раніцою, збіраючыся на працу, Шурык выцягнуў з шафы новыя джынсы. Хацеў апрануць, але забытаўся ў доўгіх калашынах.

– Ты што, яшчэ не ўкараціла? – абурана пракрычаў ён сястры, што круцілася перад люстэркам у суседнім пакоі.

– Ды ў галаве мне твае джынсы, – адмахнулася тая. – Забылася...

– Але ж я прасіў...

– Лепш паклаў бы іх на віднае месца! Я з работы прыйшла б, убачыла і зрабіла... А зараз – прабач, няма часу.

Сястра хуценька апранула паліто і выскочыла з кватэры. Злосны Шурык пакруціў у руках джынсы, пасля зайшоў у яе пакой, азірнуўся па баках і... закінуў іх на люстру. Тут сястра абавязкова ўбачыць!..

Прамокшы пад халодным восеньскім дажджом, дзяўчына маланкай уляцела ў кватэру, скінула паліто, боцікі. Хуценька адчыніла дзверы ў пакой і ледзьве не страціла прытомнасць: са столі звисалі нечыя ногі! Толькі потым, крыху ачуняўшы і ўключыўшы святло, яна разгледзела, што гэта Шурыкавы джынсы.

– Вось распуснік! Ніяк без сваіх прыколаў. Пачакай, я таксама ўмею жартávaць! Так штаны ўкарачу, што шорты атрымаюцца. Паглядзім тады, як ты пасмяешся!..

Уздзенскі раён,
в. Магільна.

ПЕХАЛІ!

Крытык падобны на аўтамабіль: чым ён горшы, тым больш ад яго шуму.

Юліан ТУВІМ, польскі пісьменнік

Лепшая машына –
новая машына!

Генры ФОРД,
амерыканскі прамысловец

АФАРЫЗМЫ

Яшчэ ніводны пешаход не заціснуў аўтамабіль, тым не менш незадаволеныя чамусьці аўтамабілісты.

Ілья ІЛЬФ, савецкі пісьменнік-сатырык

Больш за ўсё аварый на дарозе справядлівасці.

Уладзімір ХАЧЫНСКІ, расійскі пісьменнік

СЕНСАЦЫЯ!

Вадзіцель маршруткі выпадкова заехаў на трасу «Формулы 1», выйграў гонку і нават паспеў падабраць па дарозе двух пасажыраў.

Аляксандр ШМІДТ.

Мікола ГІРГЕЛЬ.

Людзі кажуць...

Шафёр БелАЗа глядзіць на дарожныя знакі толькі з-за цікаўнасці.

Пётр КОЗІЧ.

Калі б я быў аўтамабілем,
А не чалавекам,
То мяне б усе любілі,
Шчыра і без здзекаў.

На аўто цяпер жанчыны
Раз'язджаюць – і вось гора! –
Не патрэбны ім мужчыны
Нават ў якасці шафёраў.

Я адкрыта заяўляю:
Быць машынаю жадаю!
Каб паліраваў хто, мыў...
Эх, якім шчаслівым быў!

г. Марілёў.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр ФУРС.

Мікола КАМАРОЎСКИ

ЧАМАДАН

Пра маладосць што б ні казалі,
 Але студэнцкія гады
 На Паркавай на магістралі
 Запомніліся назаўжды.
 Было і смеху, і канфузаў...
 Адзін выпадак – берагу.
 Што ж, не згадаць пра Толю Друза
 Пры ўсім жаданні не магу.
 ...Час пасля лекцый. Ты без справы
 Ляжыш на ложку дагары,
 А ў думкі ўмешваецца страўнік
 І плачам душыцца наўзрыд.
 Ну, чым яго ты супакоіш?
 Стыпендыі яшчэ няма.
 Ціш невясёлая ў пакоі.
 І тут устаў Алесь Сталяр:
 – Запасаў сала ў нас ні грама.
 Яно не купіцца само.
 Давайце Друзу тэлеграму
 Ад мамы нібыта дамо.
 Дадому хлопец рэдка ездзіў.
 Калі ж вяртаўся ён у Мінск,
 То чамадан яго данесці
 Насустрач Толю беглі мы.
 Быў ношай дарагою самай
 Той чамадан, бо як-ніяк
 Напоўнен быў ён мясам-салам –
 Ды вэнджанае ўсё, аднак.
 Той смак палескі адмыслы
 Не мінскі – нейкі не такі:

Жавалі – аж займала мову
 І аж скрыпелі жалвакі.
 Была кароткай тэлеграма:
 «Сын, тэрмінова прыезджай».
 І дэканат на просьбу мамы
 Сказаў: «Едзь, Толік, не чакай!»
 Памчаўся хлопец. Трое сутак
 Прыйшлося нам пагаладаць.
 Надзея ж адганяла смутак:
 Ўваччу ён, Толеў чамадан.
 ...Хлапцам не спіцца, хоць і рана.
 Чаканнем цешыцца хаўрус:
 З такім жаданым чамаданам
 Прыедзе сёння Толя Друз...
 Пачуўся ў дзверы стук нарэшце.
 Алесь падняўся адчыняць.
 А Друз з парога:
 – Наце! Ешце! –
 І штось дадаў да слова «маць».
 Алесь да вуснаў цісне палец:
 Маўляў, цішэй, бо хлопцы спяць.
 Ды тыя – тры начы не спалі! –
 Ужо вакол стала стаяць.
 Друз чамадан на стол як бразне!..
 Аднак як бачыш гнеў адтаў:
 Стаў уплятаць з хлапцамі разам –
 Спраўлялі свята жывата.
 Сняданак ранні здаўся песняй,
 І злосны Толік добрым стаў.
 За тэлеграму ўсё ж Алесю
 Даць выспятка паабяцаў...

г. Орша.

Студэнцкія Анекдоты

Перад экзаменам.
 – Што чытаеш?
 – Квантавую механіку.
 – А чаму кніга дагары нагамі?
 – Ды якая розніца!

Сустрэкаюцца два студэнты.
 – Ты ведаеш, што цябе ўжо адлічылі з універсітэта?
 – Праўда?! Вось не шанце: я і сёння хацеў заняці прагуляць!..

Алег КАРПОВІЧ.

 – Чаму вы думаеце, што малярня – лёгкая хвароба? – пытаецца выкладчык у студэнта.
 – Бо яе пераносіць нават камар!

Студэнтка не можа адказаць ні на адно пытанне экзаменатара. Той дзівіцца:
 – Няўжо вы зусім нічога не ведаеце?
 – Прабачце, прафесар, але я думала, што экзамен заўтра...

Кацярына АКУЛІЧ.

– Іваноў, вы зноў спазніліся на лекцыю!
 – Прабачце, я праспаў...
 – Дык вы яшчэ і дома спіце?!

Размаўляюць два студэнты:
 – Ты ўжо колькі экзаменаў заваліў?
 – Разам з заўтрашнім – пяць!..

Самая вялікая студэнцкая няпраўда: «Спіс выкарыстанай літаратуры».

Мікола ПРГЕЛЬ.

Андрэй СІДАРЭЙКА

**4 снежня —
Дзень спісу
для Санты ў ЗША.**

Афіцыйна

Чацвёртага снежня адзначаецца Дзень спісу для Санты ў ЗША. Не заглапляйся, паберажыце дзядулю!..

«Добры дзень, Санта!

Звяртаецца да цябе Жэня з-за акіяна. З другога канца свету.

Чаму пішу не Дзеду Марозу? Бо я ў ім расчараваўся. Летась у лісце прасіў у яго новы гаджэт. А ён паклаў мне пад ёлку цукерак-ледзянцоў! Затое выпіў з татам бутэльку шампанскага. Яшчэ белабароды стары быў вельмі падобны на нашага суседа Вітоса, як называе яго бацька. Снягурка ўвогуле захварэла і не прыйшла. Што і казаць...

Лепш адразу да жаданняў. Іх у мяне шмат. І, спадзяюся, ты ўсё выканаеш, Санта! Не хвалойся, новы гаджэт прасіць не буду. Яго месяц таму бацькі падарылі на дзень нараджэння. Каб не забыліся, нагадваў ім пра яго з першага студзеня, кожны дзень.

Паважаны Санта, калі будзеш ехаць да мяне ў гасці, захапі з сабою снегу. Апошнім часам у нас яго зімой не дачакацца. А так хочацца пагуляць у сняжкі і зляпіць снежную бабу! Я табе потым пакажу. Толькі не блытай яе са снежным чалавекам.

А яшчэ зрабі так, каб усе гастронамы на маёй вуліцы ператварыліся ў крамы цацак. Ну, і каб адна была з чупа-чупсамі і газіроўкай. І каб бацькі іх заўсёды куплялі замест мяса, сала, рыбы, капусцы звычайнай і марскай.

Санта, калі будзеш у Галівудзе, скажы, што Жэня з-за акіяна чакае працягу камедыі «Адзін дома». Таксама папрасі рэжысёра, каб на галоўную ролю хлопчыка

ён абавязкова выбраў мяне. Я такі жартаўнік і фантазёр! Ніводны злодзеі не трапіць у кватэру.

Шаноўны чароўны госць, я ведаю, ты можаш усё. Пасябруй з начальнікамі таты і мамы. Няхай яны павысяць бацькам зарплату. Каб ім заўсёды хапала грошай выконваць усе мае пажаданні, калі Новы год скончыцца. І яшчэ, каб усё было наадварот: два рабочыя дні і пяць — выхадных!

Калі ты будзеш у нас, Санта, то не забудзься, калі ласка, пакінуць мне пуцёўку ў Дыснэйлэнд. Усе атракцыёны нашага горада я ведаю, а ў вас не быў яшчэ ніколі...

Мне вельмі хацелася б мець шалік і чароўную палачку, як у Гары Потара. Шалік прыгожы, а чароўнай палачкай можна ператвараць усе дрэнныя адзнакі ў дзённіку ў дзясяткі.

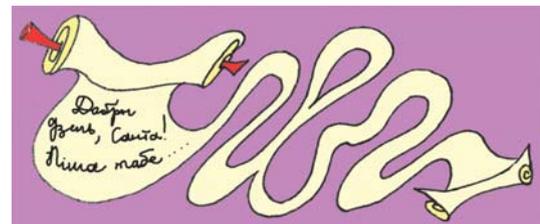
Я з задавальненнем пазнаёмлю цябе з нашым горадам. Мы паходзім па дахах дамоў і знойдзем Карлсана. Мая заповітная мара — пазнаёміцца з ім. Аднаго мяне на дах не пускаюць, а вось з табой дакладна дазваляць.

Цікава было б пагутарыць з табой! Напрыклад, бацькі кажучы, што знайшлі мяне ў капусце. А дзе знайшлі цябе, Санта? Можа, прынёс бусел? Ці баішся ты, Санта, Бабу Ягу? Ці ведаеш Кікімару? А Дзедзед Барадзедзед? Шмат чаго я ў цябе спытаў бы...

Шчыра кажучы, калі ты і не выканаеш нічога з маіх пажаданняў, зусім не пакрыўджуся. Як кажа тата, табе, госцю з-за акіяна, нас, славян, ніколі не зразумець...

Але раптам будзеш тут — абавязкова заходзь! Я цябе пачастую цукеркамі. І пазнаёмлю з усімі сваімі таварышамі...

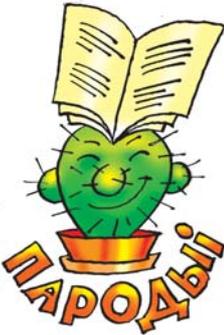
Твой незнаёмы сябар з-за акіяна, Жэня Лукашын з 2 «Б» класа».

*Рэчыцкі раён,
агр. Каравачыцы.*

Між іншым

Трэцяга снежня адзначаецца Дзень «Зрабі падарунак сваімі рукамі». Дваццаць першага святкуецца Дзень ліхтарыка, дваццаць сёмага — Дзень выразаннага сняжынак, дваццаць восьмага — Дзень гульні ў карты. Таму тварыце, свяціце, гуляйце! І адзначайце ўсе святы, гэта цікава і весела.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

Добра, што не Экзюперы

*..Ахвяруеш, вечна маладая,
Дні – дранько, а ночы – майсюку.
Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК*

Да каханай я заскочыў ноччу,
каб аб тым аб сім пагаманіць.
А яна мяне ўпусціць не хоча,
дзверы мне не хоча адчыніць!

– Хіба ж можна так сябе паводзіць?! –
я крычу праз дзверы. – Адчыні!
А яна мне: «Хай Майсюк прыходзіць,
а Дранько да ранку прагані!»

Раніцай прасіў, каб адчыніла –
зноў паразумення не знайшоў...
Кажа: «Я б цябе, Дранько, пусціла,
калі б ты без Майсюка прыйшоў!»

Са сваёй каханай пастрачацца
не магу да гэтае пары...
Добра шчэ, што мне не трэба звацца
Антуан дэ Сент-Экзюперы!

Дзмітрый ПЯТРОВІЧ

Зялёны падман

*Зялёны кот гуляе па балконе,
Чакаючы зялёную вясну...
Віктар ШНІП*

Зялёны цукар пакладу я ў каву
(А колер гэтакі самы і ў яе)
Ды пачытаю Пушкіна. Цікава,
Хоць ён сягоння, можа, не змане?

«Зялёны дуб ля мора-акіяна,
Зялёны кот ідзе па ланцугу...»
Зялёныя здыму я акуллары
І праганю зялёную тугу!

Непарыжскі кавалер

*Няхай сабе я не Ясенін,
Скажу па шчырасці аднак,
Што лепш яшчэ было на сене –
З дзяўчынай мілай да відна...
Станіслаў ВАЛОДЗЬКА*

Няхай сабе я не Ясенін,
Аднак свавольнік і паэт.
Я запрасіў цябе на сена,
Ды схібіў, пэўна, на ўвесь свет.

«Прыходзь увечары ў адрыну!
Я – твой парыжскі кавалер!»
Цяпер баліць душа і... спіна,
Бо «А ля гер ком а ля гер»...*

* «A la guerre comme a la guerre»
(франц.) – «На вайне як на вайне».

Мікола КАМАРОЎСКИ

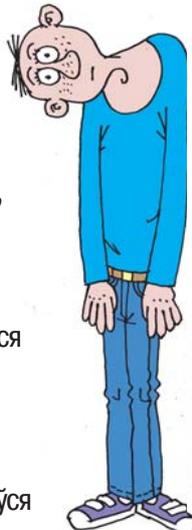
Усумніўся

*Нямоглы хістаўся
Няпэўны вагаўся
Нягелы смяяўся*

*Няварты хваліўся
Разумны губляўся
Святлана ЯВАР*

Нежанаты жаніўся
Нямыты мыўся
Няўключны злаўчыўся
Няздатны вучыўся
Няголены галіўся
Няродны зрадніўся
Нязваны з'явіўся
Нястрымны стрымаўся
Недапечаны спёкса
Няверны дамоў прывалокса
Незабяспечаны разжыўся
Нежывы ўваскрасіўся
Недружалюбны здружыўся...

Разумны ўсумніўся.

Аляксандр БЫКАЎ

Замест снатворнага

*Смутак – як рукой...
Ты – хвіліна зорная.
Ты – мой неспакой,
Ты – маё снатворнае.
Мар'ян ДУКСА*

Як жа дні бягуць –
Бы рачулка горная.
Не магу заснуць
Болей без снатворнага.

Зоркі я лічу
Стылаю бяссонніцай.
Нечага хачу,
А чаго – ці ўспомніцца?

Праўда, не мана,
Сумныя рэаліі...
Ды прыйшла Яна –
Разам час мы бавілі.

Смутак – як рукой...
Колькі абгаворана!
Цішыня... Спакой...
Вейкі ліпнуць зморана.

Ды пасля не мог
Я ад думкі збавіцца,
Што дарэмна, мо,
Спаў да самай раніцы!

ПАТРЫЯРХ БЕЛАРУСКАЙ КАМЕДЫІ

Сёлета ў лістападзе спаўняецца 100 гадоў з дня нараджэння Андрэя МАКАЁНКА (1920–1982), выдатнага драматурга і сцэнарыста, чые шматлікія сатырычныя п'есы карысталіся ў свой час неверагоднай папулярнасцю, ды і сёння не губляюць актуальнасці. Айчынную драматургію ён узбагаціў новымі жанравымі і структурна-кампазіцыйнымі формамі – з-пад пера Андрэя Ягоравіча выходзілі камедыя-памфлет, камедыя-рэпартаж, сентыментальны фельетон... Вытокі яго знакамітых п'ес – у гумарэсках, створаных у тым ліку ў 1949–1953 гадах, калі пісьменнік працаваў загадчыкам аддзела прозы часопіса «Вожык». Давайце разам узгадаем адну з іх.

Міхаіл Мікалаевіч займаў не мабы-якую пасаду. Ён загадчык раённай нарыхтоўчай канторы «Расткаўчук». Як ні кажы, вядомы чалавек на ўвесь раён!

Па службоваму абавязку справу яму даводзілася мець з кок-сагызам. Раслінка гэта – і ростам невялічкая, і на выгляд так сабе, але з норавам: і на ласку чуллівая, і ўвагу пастаянную любіць, і далікатнага абыходжання патрабуе... Карацей кажучы, каб справа ішла гładка, трэба добра ведаць характар гэтай раслінкі. Вось чаму яшчэ ранняй вясной Міхаіл Мікалаевіч паехаў у Мінск на курсы, каб папоўніць свае старыя веды, запасіцца новымі.

Спачатку ўсё ішло як мае быць: вучылі, лекцыі чыталі, – што трапляла ў галаву, а што ў канспект... Адным словам, усё было б добра, каб...

А ўсяму бяду – вясна!.. Каго з жывых людзей яна не спакушала! Не абышла на гэты раз і Міхаіла Мікалаевіча.

І вось захацелася нашаму паважанаму загадчыку звацца Мішай. А чаму б і не так? Узрост – самы падхадзяшчы: яму ледзь пераваліла на чацвёрты дзесятак, хлопец таксама не кепскі, да таго ж сур'ёзны: нават ідучы на спатканне з дзяўчынай, ён не расставаўся з палявой сумкай. І нездарма: у сумцы ж пячатка яго ўстановы ляжала.

Закахайся Міша. І не на жарты. Ды і сам, відаць, не быў пакрыўджаны ўвагай, бо дзяўчына паверыла яго

шчырасці. Але вось здарылася новая бяду: работа курсаў закончылася, і трэба было збірацца дадому. «Не сумуй, любая, да хуткага пабачэння!» – не траціў надзею на новыя сустрэчы Міхаіл Мікалаевіч. <...>

...Сяўба – пара гарачая. Адна работа другую так і падсцёбвае, толькі паспявай паварочвацца.

Круціўся сям-так і Міхаіл Мікалаевіч, хоць і не да таго было яму. Праўда, план сяўбы кок-сагызму раён выканаў. Бедны Міша толькі і ведаў, што пісаў лісты сваёй каханай, хаваючыся пры гэтым ад пільнага вока... жонкі. <...>

Хіба можна ў такі час займацца нейкім кок-сагызам? І ён расчучлена пісаў: «Вось да чаго ты мяне даводзіш, а сама, напэўна, ужо даўно забылася пра мяне... Прысядзібны ўчастак засеяў з разлікам і на цябе... Моцна паціскаю ручку і цалую 10 разоў. Міша».

Затым, крыху падумаўшы, рашыў, што гэта не зусім пераканаўча, і ў дадатак да ўсяго паставіў яшчэ

акуратны, па апошнім слове бюракратычнай тэхнікі, подпіс, як у ведамасці на атрыманне зарплаты. Але і гэтага яму здалася мала. Тады ён распісаўся чырвоным алоўкам і прытуліў да подпісу пячатку. Пасля гэтага любоўнае пасланне набыло выгляд афіцыйнага дакумента з уласнаручным подпісам, засведчаным пячаткай.

Тым часам, калі загадчык канторы «Расткаўчук» употай ад жонкі таміўся ад кахання, кок-сагыз таксама патрабаваў любві і ўвагі да сябе. А Міхаіл Мікалаевіч, бывала, ходзіць па полі ды гадае на рамонку: «любіць... не любіць... плюне... пацалуе... да сэрца прытуліць... да чорта патурыць...» А кок-сагыз падслухаў, значыцца, усё гэта ды і духам паў. Не вытрымала здрады расліна, пачала вянуць, чахнуць. Гэтая чуллівая на ласку расліна, пакінутая і забытая ўсімі – і спецыялістамі, і неспецыялістамі, амаль зусім загінула ў няроўнай барацьбе з пустазеллем.

Міхаіл Мікалаевіч гэта бачыў, але з халодным сэрцам ставіўся да лёсу расліны.

Якраз прыйшоў ад каханкі доўгачаканы ліст, адрасаваны яго жонцы (нейкім цудам даведлася ж пра яе існаванне!). Прыслала яна жонцы і яго, Міхаіла Мікалаевіча, лісты ды са сваімі едкімі каментарыямі. Можна сабе ўявіць, што пасля гэтага было! <...>

Збор твораў: у 5 тамах.
Т. 5. Мн., 1990 г.

**УМЕЎ
ПАЖАРТАВАЦЬ
З СЯБЕ**

Класіку беларускай літаратуры Уладзіміру КАРАТКЕВІЧУ (1930–1984) сёлета магло б споўніцца 90 гадоў. Письменнік шматграннага таленту (яму аднолькава добра ўдаваліся і проза, і паэзія, і драматургія), у жыцці ён быў цікавым і дасціпным апавядальнікам, шанаваў вясёлае слова. Як адзначае сябар і калега творцы, літаратуразнаўца Адам Мальдзіс, Уладзімір Сямёнавіч вельмі любіў розыгрышы і ніколі пры гэтым не крыўдзіўся. Пра выдатнае і «здоравае» пачуццё гумару сведчыць і той факт, што письменнік ахвотна жартаваў з сябе. Так, у адным з дзённікавых запісаў, расказваючы пра тое, як лавіў верхаводак, У. Караткевіч адзначае: «Вудзяцца яны добра, на зубах хрумсцяць добра (фосфар для мозгу, хаця, калі ўлічваць мой мазгавы стан за апошні год – мне трэба знішчаць за дзень трох акул)».

У гумарыстычнай скарбонцы творцы – вершы, пародыі, жарты, экспромты. Аднак гарэзлівая ці лірычная ўсмешка не-не ды і прабіваецца ледзь не ў кожным яго апавяданні ці рамане – упэўніцца ў гэтым зусім не цяжка...

Уладзімір КАРАТКЕВІЧ

ЯК ЗВЯРГАЮЦЦА ІДАЛЫ!
(У скарачэнні)

Алёнцы год і дзевяць месяцаў.
Але яна ўжо зусім вялікая дзяўчынка. Лічыць жа я трэба не па ўзросту, а па тым, што ты паспеў зрабіць. А яна ўжо чалавек, таму што даўно навучылася прама хадзіць. І яшчэ навучылася так-сяк выказвацца, і сваякі, ва ўсякім разе, яе разумеюць. <...>
Гэта тып дзіцёнка-шкодніка. І гэта вельмі добра, таму што менавіта з такіх атрымліваюцца потым вартыя чагосьці людзі.
У Алёны ёсць мама, прыгожая распаўнелая жанчына, бацька, які застаўся ў іх горадзе, каб лётаць на «малётах», дзед і бабуля, якія душы ў ёй не чуюць.
Акрамя таго, у яе ёсць яшчэ дзядзька, які зашмат думае над светавымі праблемамі. <...>
У Алёнкі ўжо ёсць усе задаткі будучай жанчыны.
Вось яна сядзіць на руках у мамы, а дзядзька цягне да яе рукі і варушыць пальцамі. Яна нерашуча адрывае ад мамы цельца і, выгнуўшы спіну, цягнецца да яго. І раптам – шырокая ўсмешка на твары, і дзіця зноў кідаецца на шыю маці, хаваецца. З-за пляча выглядае толькі гарэзлівае, круцельскае сіняе вока. Яно з радасцю назірае за выцягнутым абліччам дзядзькі.

І так без канца.
О Божа літасцівы, пакутаваць вам, мужчыны, нуня і прысна і давеку!.. <...>
У Алёнкі таксама ёсць свае страхі. Яны, праўда, – маленькія, але хіба для такога кураняці шмат трэба? Гэты страх – Пыласос!
Даўно, да прыезду ў гэты дом на адпачынак, ім на кватэру прынеслі падобнае на чарапаху страшыдла. І з таго часу яно напаўняла сваім трэскам пакоі.
Яно бурчала і паўзла, як жывое.
І дзікі, нечалавечы жах апаноўваў Алёнку. Яна нават не крычала, яна глядзела ў адну кропку і дрыжала ўсёй скурай.
Нарэшце дарослыя заўважылі гэта і сталі выносіць малое на вуліцу падчас работы страхоцця, але адразу, з усёй жорсткасцю дарослых, выкарысталі гэты страх.
Прывід Пыласоса вісеў над Алёнкай і тут.
Захоцацца пайсці ў кусты і надзерці там поўныя жмені зялёных парэчак – і адразу ж гучыць грозны голас:
– Нельга. Пыласос!!!

Працяг на стар. 18.

Вочы яе адразу акругляюцца і застываюць. Рукі з ружовымі танюсенькімі пальцамі закладваюцца за спіну і там шаруюцца адна аб адну. Яна паварочваецца і непазслухмянымі губамі паўтарае:

– Там... пасёсь.

І глядзіць на маці вялізнымі вачыма.

Гэтыя вочы так нагадваюць дзядзьку другія вочы, што ён увесь уздрыгвае ад глыбокага і цёплага прыліву пяшчоты. Потым адбываецца размова з сястрой:

– Не смей яе палохаць.

– А ты сам тады глядзі за ёю ўвесь дзень. На ёй скура гарыць.

– Ну і дзякуй Богу. Можа, я гэтых парэчак не еў у дзяцінстве? Або ты? Усе гэтыя твае стрэптакокі – у стэрыльных бальніцах. А там, дзе бабы на полі бульбу капаюць, – аб іх і не чулі.

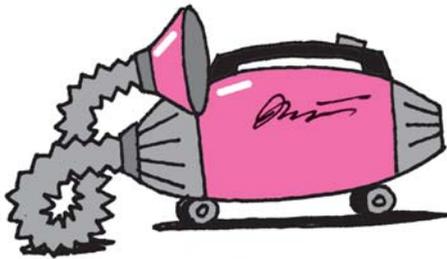
– Не ты ёй маці, а я. Мне і меркаваць.

Дзядзька маўкліва згаджаецца з бяспрэчнай ісцінай.

І зноў цэлымі днямі гучыць над дзіцёнкам імя страхоцця.

– Не хадзі туды, не рабі гэтага, не рві таго!

– Пыласос! Пыласос!! Пыласос!!!

Проста невыносна. Дарослы – і той бы з'ехаў з глузду ад такога, а тут жа маляўка.

Дзядзька сядзіць і думае. У кожнага ёсць свой Пыласос. І гэты Пыласос робіць з разумнай, гордай, прыгожай істоты, створанай для радасці і мастацтва, – пакорлівую жывёліну. <...>

І вось аднойчы, калі брат і сястра сядзяць поруч і брат выказвае свае невясёлыя думкі, з-за вугла дома выплывае касалапым упэўненым крокам круглая Алёнка.

Жывот – наперад, рукі за спіною, на тварыку стрыманы і прытворна раўнадушны выраз.

Яна тупае гаспадарскім, паважным крокам.

Вось падышла зусім блізка да маці, паклала ёй на калені кулачкі, расшчапіла іх.

На яе далонях ляжыць дзесятак зялёных парэчак.

І адразу яе мордачка робіцца круцельская, хітрая.

– Мама. Пасёсь.

І тут дзядзька не вытрымлівае. Ён хапае яе на рукі і шалёна цалуе ў брудныя лапкі, у шчокі, у хітрыя вочы.

– Дачушка ты мая! Дзіця ты маё чалавечае!

«Блакiт i золата дня», Мн., 1961 г.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Аляксандр ПЯТРОЎ.

Аляксандр ШМІДТ.

Добры дзень, шаноўны Вожык!

Нядаўна наша ўстанова (відавочна, не толькі наша) атрымала па электроннай пошце цікавае пісьмо ад нейкага «добразчыліўца» (Gnata Kpissia gkpissia@gmail.com). Ён прапануе зарабіць ні многа ні мала, а 500000 долараў ЗША. Але не адразу, часткамі: штодзень здымаць у банкамаце па 6000 «зялёненькіх». Прычым рабіць гэта можна, знаходзячыся ў любой краіне свету, была б толькі такая прылада. Ад нас жа ён шмат не патрабуе: хоча, каб далі свае рэквізіты. І ўсё...

Гэты «дабрадзей», хаваючы сапраўдныя намеры за шматслоўем (дарэчы, на беларускай мове з замежным «акцэнтам!»), сам жа пашмешнаму і выкрывае сябе. Вось што ён піша, апраўдваючыся, чаму не дае патрэбныя звесткі, а просіць іх ад іншых (перадаю дакладна, захоўваючы стыль і правапіс): «Я б адправіў карту банкамата на ваш адрас, але мне зараз не хапае часу, каб зрабіць гэта, таму што мне трэба тэрмінова сустрэцца са сваімі калегамі па бізнесе ў Расіі. Я накіруюся ў аэрапорт, як толькі дашлю вам гэты ліст, таму што буду ехаць са сваёй краіны ў Расію, дзе буду працягваць нафталы бізнес». Словам, шчодры багацей гатовы падарыць вам вялікія грошы проста

так! І тут жа ўказвае другі электронны адрас, на які трэба дасылаць асабістыя дадзеныя.

Гісторыя старая як свет, але мне чамусьці здаецца, што на бясплатны сыр у мышалоўцы знойдуцца ахвотнікі. На жаль...

Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.

Вітаю, братка Вожык!

Вялікая Айчынная вайна скончылася 75 гадоў таму, але для некаторых злачынстваў няма тэрміну даўнасці. Пакаранне знаходзіць вінаватых і зараз.

У ліпені ў Гамбургу ва ўзросце 93 гады Бруна Д., былы ахоўнік канцлагера Штутгоф у Польшчы пад Гданьскам, атрымаў два гады турмы ўмоўна, бо пачынаў працаваць на нацыстаў непаўналетнім. Не дапамаглі спасылкі на тое, што непасрэднага ўдзелу ў забойствах ён не прымаў і толькі назіраў за парадкам з вышкі. Пракурор палічыў: юнак ведаў пра зверствы і мог адмовіцца ад службы ды папрасіцца ў Вермахт...

У 2011 годзе Мюнхенскі суд пазбавіў на пяць гадоў волі Джона (Івана) Дзем'янюка, амаль равесніка Бруна Д., за ўдзел у знішчэнні нацыстамі звыш 28 тысяч яўрэяў у канцлагеры Сабібор. І няхай ён потым трапіў не за краты, а ў дом састарэлых, дзе і памёр, але справядлівасць узяла верх нават праз такі час...

А ўрадженца нашага гарадскога пасёлка Андрэя Саванюка правасуддзе знайшло ў 75 гадоў у Вялікабрытаніі ў другой палове мінулага стагоддзя, дзе той жыў пад новым імем Энтані.

Яго гісторыя такая. На пачатку вайны падчас акупацыі горада тады юнак са зводным братам пайшоў добраахвотнікам у паліцыю. Пасля стварэння гэта сваяк адмовіўся быць часткай крывавай сістэмы, сышоў з працы і выехаў з краіны. А Андрэй застаўся і даслужыўся да каменданта. І не дзіва: паліцай

не грэбаваў забойствамі яўрэяў. Але на судзе ўсё адмаўляў, не пагаджаўся са сведкамі і нават пераконваў, што пасля смерці трапіць у рай, бо яго душа чыстая. Толькі дарэмна: злачынцу прыгаварылі да двух тэрмінаў пажыццёвага зняволення, і ён памёр праз дзевяць гадоў (у 2005 годзе) у турме Норвіч...

Вось я і думаю. Можа, здраднік і не памыляўся? Бо душы такіх людзей сапраўды чыстыя: там нічога няма. Ні сумлення, ні іншых пачуццяў... Як інакш патлумачыць жудасныя вытрымку, абыякавасць і ўпэўненасць ва ўласнай беспакаранасці? Спадзявацца на раскаянне такіх асоб не даводзіцца. Застаецца толькі шукаць іх і прымушаць адказаць за ўчынкi.

Антон АРЛОЎ,
Брэсцкі раён,
г. п. Дамачава.

Прывітанне, браце Вожык!

Ці бачыў ты чалавека ростам у тры метры? Вось і я не. А некаму, напэўна, такі феномен сустракаўся. Інакш навошта рабіць пластыкавыя вокны з фрамугамі, якія адчыняюцца з дапамогай ручак, размешчаных на ўзроўні трох з паловай метраў ад падлогі? Пытанне, відаць, рытарычнае...

Адмысловыя вокны, дарэчы, можна ўбачыць у 18 вучэбным корпусе Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.

Арон МЫСЛЯК,
г. Мінск.

КАЮЧЫК

Пачытайце дзеціям

З павучком па нітцы пагуляеш і прымаўку па літарках прачытаеш.

Загадкі ЖЫВЁЛ

Поўсць яе блішчыць прыгожа,
Ловіць мышак асцярожна.
Курку любіць з'есці,
След хвастом замесці. (Ліза)

Надзвычай небяспечны звер,
Зайжды галодны ён, павер.
Баяцца каля рэчкі
Драпежніка авечкі. (Вольга)

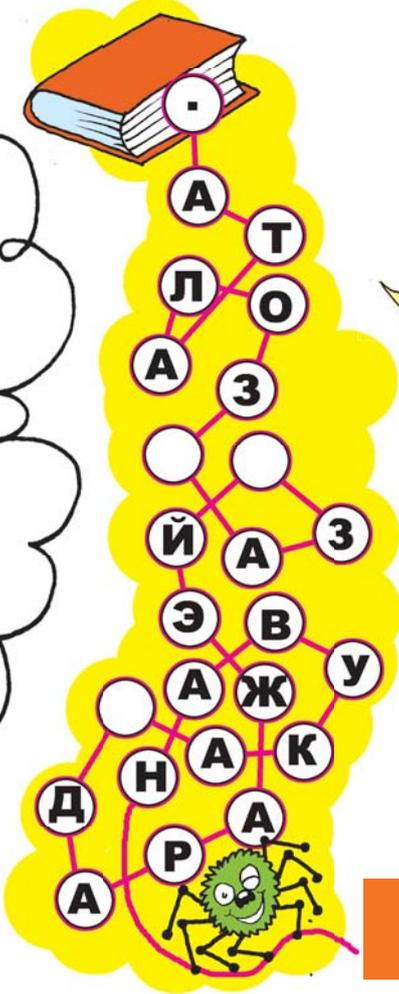
Стаіць хатка на вадзе.
Гаспадар, скажыце, дзе?
Вунь плаціну ён будзе,
Дрэвы зубкамі пілуе. (Бабар)

Алена РАЗУМОЎСКАЯ,
г. Салігорск.

СТАРАННЯ КУХАРКА

Вучыла матуля Анэлю:
— Як будзеш варыць нам пельмені,
Дык кідай у кіпень паволі,
Найлепш па адным, і не болей,
Каб не пазліпаліся раптам.
Пасля павячэраем з таткам...
Матуля дадому прыйшла,
Дачушку на кухні знайшла:
— Гатую я, мама, ахвотна.
Ды доўгая гэта работа...
Стаю над каструляй заўзята,
Пельмень нам даварваю... пяты!

Уладзімір СІЎЧЫКАЎ,
г. Мінск.

Навука даражэй за золата.
Адказ:

Браціка не аддам!

— Як завуць твайго браціка? —
пытаюцца ў Сёмы.
Хлопчык рашуча адказвае:
— Браціка нікому не аддам!
Мішу не аддам!

Няправільныя бліны

Маці напаяла тонкіх бліноў. Для
начынкі ўзяла не варэнне, як звы-
чайна, а мясны фарш.
Рыгорка пакаштаваў адзін блін
і зморшчыўся:
— Нясмачна! Мама, не пячы
больш такія няправільныя бліны!

Хварэць не планую

Ліза летам не хадзіла ў дзіцячы
садок, бо маці ўзяла адпачынак. Але
прышоў час ісці на працу.

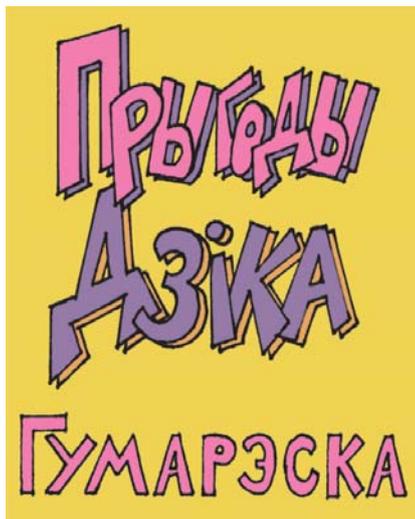
Ліза ж захварэла. Праўда, рані-
цой хворая, а потым — здаровая!
Маці зразумела, што трэба з да-
чушкай сур'ёзна пагаварыць...

— Добра, мамачка, я не буду
больш планаваць хварэць, — за-
пэўніла яе малая і сумна ўздыхнула.

Даслала Ірына САСНА,
Жлобінскі раён,
в. Пірэвічы.

Андрэй СІДАРЭЙКА

Тут такая гісторыя адбылася... Парсюк мой карнуэльскай пароды ў лес уцёк. Дзікам завуць. Ты дзень вёскай шукалі. Ды дзе ж яго знойдзеш! Жалуды цяпер з ляснымі суродзічамі, мабыць, грызе. А такі добры парсюк быў...

...Пра карнуэльскую пароду мне прадавец на кірмашы распавёў. Маўляў, вывелі яе яшчэ ў дзевятнаццатым стагоддзі ў Англіі. Скрыжавалі мясцовых даўгавухіх свіней з кітайскімі чорнымі і неа-палітанскімі.

— Моцная канстытуцыя, хоць агарод узорвай.

— Калі так, то бяру, — вырашыў я. — Эканомія будзе: каня трымаць не трэба.

Прайшло некалькі месяцаў. Парсюк гадуецца, а я рукі паціраю. Бо ён жа не толькі будучыя чатырыста кілаграмаў харчу, але і рэальная дапамога ў гаспадарцы.

Як Дзік падрас, я яму хамут змайстраваў. Запрог ды агарод пачаў узорваць. Зямля пластом перагортваецца, а парсюк і вухам не вядзе. Як танк ідзе. Гадзіна — і ўся зямля ўзарана. Так не тое што конь, не кожны трактар зможа!

Пакуль любавалася, Дзік у канцы агарода, дзе дуб рос, узяўся жалу-

ды хрумстаць. Паглядзеў я на такі апетыт памочніка і ў лес паехаў. Збіраць для гадаванца далікатэс.

Вяртаюся, а мяне ў двары сусед чакае.

— Усяго за жыццё пабачыў, але каб парсюком агарод узорвалі — упершыню! — дзівіцца. — Можа, і мне дапаможаш?

— Лёгка, — пагаджаюся я. — Майму Дзіку твой агарод — так, дробязь. Толькі ён жалуды любіць. Збяры яму які мяшок.

На тым і дамовіліся.

Дзік за паўгадзіны зямлю ўзараў. Сусед мне грошы, а парсюку — жалуды...

Так справа і пайшла. На зіму я ўсёй вёсцы агароды Дзікам перараў. Каб пытанню ў зацікаўленых органаў не ўзнікла, зарэгістраваўся індыўдуальным прадпрымальнікам. Пачаў падаткі плаціць.

Ад жалудоў Дзік хутка набраў вагу. На вока, сама менш тону пачаў важыць. Я на яго сядло, як на вярблюда, павесіў ды ездзіць наладчыўся. Да крамы далёка, пешшу неахвота, а на парсюку — самы раз.

Аднойчы да мяне сам старшыня калгаса завітаў.

— Чуў, ты парсюком зямлю ўзорваеш? — пытаецца.

— Ну, і што?

— Нам бы яго ў калгас, — не стаў таіцца ён. — А то паліва дарагое, не набярэшся... Табе плаціць танней будзе.

— Мой Дзік ніколі столькі не араў, — задумаўся я. — Але паспрабаваць можна. Толькі акрамя

платы, трэба і з парсюком разлічыцца.

— Гэта як?

— Жалуды яму па рацыёне трэба, каб у тонусе мышцы трымаць.

— Тае бяды! Дубовы гай каля вёскі...

Назаўтра паехаў араць Дзіком калгаснае поле. За дзень дваццаць гектараў адолелі. Нядрэнны паказчык! Паспрабаваў розныя спосабы апрацоўкі глебы: і безадвальную, і мінімальна-ярусную адвальную сістэму... Новыя плугі прычапіў — абсталяваная карпусамі з адваламі: больш поўны абарот пласта зямлі робяць.

Словам, працэс наладзіўся. Я з Дзікам зямлю ўзорваю, а механізатары з адміністрацыяй калгаса ходзяць па дубовым гаі, жалуды збіраюць. Даяркі з фермы малако нясуць.

Парсюк як мех жалудоў з'есць ды бітон малачка сэрбане, адразу пяць гектараў у дзень дадае. Нават карэспандэнт з раёнкі прыезджаў ды фатаграфавалі нас. На перадавіцы потым надрукавалі.

Начальнікі з раёна сельскагаспадарчы семінар правялі. Хадзілі, Дзіка глядзелі, за вухам яму шкраблі. Той ад такой увагі толькі задаволена рохкаў. Вырашылі спачатку паназіраць, а затым і ўсім гаспадаркам рэкамендаваць абзавесціся гэткімі парсюкамі.

Вучоныя са сталіцы прыехалі. Кожны дзень Дзіка ўсялякімі прыборамі правяралі, вывучалі... Тым часам і снег выпаў, зіма на носе. Жалуды скончыліся. Праз некалькі дзён Дзік у лес і ўцёк...

Сам старшыня калгаса ўзначаліў пошукавую групу. Але ўсё кату пад хвост. Цэлая тона мяса з салам знікла. Шукай ветру ў полі! Заробак мой спыніўся. Давялося ліквідаваць ІП...

Людзі казалі, што бачылі Дзіка ў лесе за некалькі дзясяткаў кіламетраў ад нашай вёскі. Нібыта ён быў не адзін: побач – дзікая свіння і некалькі маленькіх дзетак. Новая парода атрымалася!

Калі так, то я вельмі рады. Можа, як малыя падрасуць, Дзік з сям'ёй вернецца дахаты. Засумаваў я без яго. Ды і вясна пачнецца, агароды... Старшыня калгаса абяцаў плату ўдвая павялічыць – і мне, і Дзіку, чакае нас.

*Рэчыцкі раён,
агр. Караваччы.*

МІНІАЦЫОРЫ

Бацькі і дзеці

– Сын дарослы – вось задача! –
Адпраўляе жыць на дачу.
– Не бяда! – заўважыў брат. –
Добра, што не ў інтэрнат...

Сямейная педагогіка

Канікулы заўжды – пара вясёлая,
І для дарослых хата стала школаю:
– Адказвай, дзед, і не глядзі на стол,
Інакш у дзённік атрымаеш кол!

Галоўнае ў вучобе

– Вельмі добра я вучуся,
Стаць выдатнікам імкнуся.
– Кінь! Усё, што трэба знаць, –
Дзе і як лацвей спісаць!

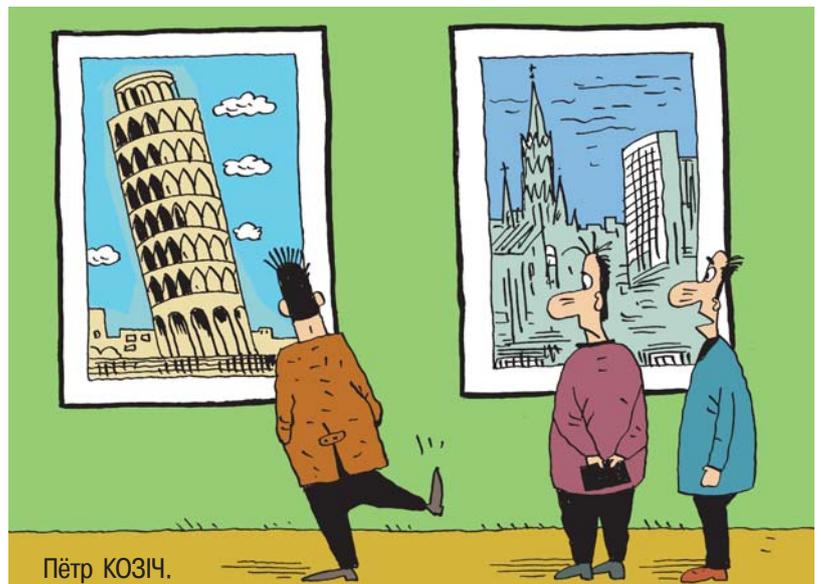
Наталля ІВЯНЕЦКАЯ,
г. Мінск.

Сяргей ВОЛКАЎ.

Алег КАРПОВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

ЭКЗЭМПЛЯРЫ
ДЛЯ ПІЯРУ

«Свабоду папугаям!» – крычаў папугай Кеша, герой вядомага мультыка. Эх, не ведаў ён, што гарланіць марна, трэба звяртацца ў PETA (англ. People for the Ethical Treatment of Animals). Ёсць такая арганізацыя з гучнай назвай «Людзі за этычнае абыходжанне з жывёламі». Там яму адразу дапамаглі б!

Не, я не супраць тых, хто любіць жывёл і за іх заступаецца. Але калі з гэтага часам атрымліваецца нейкая піяр-кампанія, то, як кажуць, і смех і грэх...

Нядаўна ў горадзе Бронксе завяршыліся слуханні па справе старой сланіхі Хэпі з мясцовага заапарка. Занадта заўзятая абаронца жывёл патрабавалі прысвоіць ёй афіцыйны юрыдычны статус і адпусціць на волю. Маўляў, за сорак гадоў знаходжання ў парку такога нацярапелася!..

Але ў судзе высветлілася, што Хэпі адчувае сябе там даволі камфортна, гуляе па вялікай тэрыторыі, прычым не адна, а ў кампаніі іншых сланоў. Ды і кормяць «пенсіянерку» няблага, на свабодзе яна наўрад ці так харчавалася б.

Таму суддзя слушна запытаў яе абаронцаў, чаму яны вырашылі, што цяпер Хэпі будзе лепш жыць на волі? І дзе сланіха павінна правесці астатак жыцця? Можа, адправіць небараку, якая зусім не прыстасавана

дая да існавання ва ўмовах суровай дзікай прыроды, у неясную афрыканскую саванну?

Абаронца жывёл агучыў адзіны аргумент: іншыя сланы былі б рады бачыць Хэпі на волі! Цікава, адкуль яму гэта стала вядома? І сланы, і абаронца пра тое маўчаць...

Раскажу пра яшчэ адзін суд, на якім бравыя абаронцы жывёл паспрабавалі адстаяць аўтарскія правы... павіяна па мянушцы Нарута.

А ўсё пачалося з таго, што той аднойчы выхапіў з рук фатографа камеру. Нейкі час забаўляўся з ёй і выпадкова націснуўшы на адпаведную кнопку, нават схітрыўся зрабіць сэлфі. Нагуляўшыся ж, кинуў фотаапарат і неўзабаве забыўся пра гэты нязначны эпізод свайго жыцця.

Сэлфі прымата аказалася даволі ўдалым, і фатограф ім пахваліўся. На сваю бяду...

Абаронцы правоў жывёл з арганізацыі PETA адразу ж падалі на яго ў суд. Маўляў, аўтарскія правы на здымак належаць Наруту, а значыць, і ўсе грашовыя адлічэнні павінны ісці на яго рахунак. Навошта павіяну тыя грошы і як ён будзе іх выкарыстоўваць, актывісты неяк не задумваліся. Магчыма, яны спадзяваліся, што Нарута ў падзяку за такую гарачую падтрымку адразу ж пачне пералічваць усе сродкі ў фонд PETA?

Але суд не ўлічыў іх довадаў. Суддзя Карлас Беа пацікавіўся ў абаронцаў: Нарута сапраўды хоча, каб тое сэлфі было «аўтарскім»? Чаму менавіта PETA павінна стаць ягоным законным прадстаўніком? І ўрэшце: якім чынам павіян зможа пацвердзіць свае намеры?

Атрымаўшы даволі блытаня і невыразныя адказы, суддзя пастанавіў: няма волі – няма права! А значыць, адмовіць у іску. Маўляў, калі Нарута стане вольным фатографам, тады і грошы яму ў рукі. Здаецца, цалкам справядлівае рашэнне.

Бібліятэкары жартуюць

Анекдоты
ад калектыву
ДУ «Дзяржынская
раённая цэнтральная
бібліятэчная сістэма»
і чытачоў бібліятэкі

– Як адрозніць грыб ад ягады?

– Паспрабуйце яго зварыць. Калі атрымаецца суп, то гэта грыб, калі кампот – значыць, ягада.

* * *

Рэстаран.

– Афіцыянт, я ж заказваў морапрадукты!

– Я і прынёс макарона па-флорцы...

* * *

Фінансавыя аналітыкі рэкамендуюць ужо цяпер ствараць «фінансавую падушку» на вясну. Шляхам адкладання па сто рублёў. У кішэню вясновай курткі.

* * *

– Чаму жанчыны выходзяць замуж?

– Недахоп вопыту.

– А чаму разводзяцца?

– Недахоп цярпення.

– А чаму зноў ідуць да шлюбу?

– Недахоп памяці.

* * *

15 градусаў цяпла восенню:

– Як холадна! Трэба даставаць цёплае паліто, шапку, боты, пальчаткі, світар...

15 градусаў цяпла вясною:

– Як цёпла! Пайдзі ў футболцы!

* * *

Урачы раяць з сённяшняга дня пачынаць прыём маянэзу па 2-3 сталовыя лыжкі ў дзень, каб пазбегнуць маянэзнага шоку на Новы год.

* * *

Маці пытаецца ў сына:

– Чаму твой дзённік стаіць у кутку?

– А я яго за двойку пакараў!

16+

«Вожык» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 11 (1586), 2020 год.

Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія: Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ, Мікола ПРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Міхась КАВАЛЕЎ, Казімір КАМЕЙША, Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара, мастацкі аддзел), Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў), Вераніка МАЏДЗІК (аддзел літаратуры), Кацярына АКУЛІЧ (мастацкі аддзел).

Адрас рэдакцыі

Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@viazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь, 220034, г. Мінск, вул. Захарава, 19.

E-mail: a-vojik@yandex.by;

Тэлефон галоўнага рэдактара, намесніка галоўнага рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага – 244-92-37, бухгалтэры – 287-18-81, факс – 284-84-61.

Падпісныя індэкссы:

74844 – індывідуальны, 01380 – індывідуальны льготны, 748442 – ведамасны, 01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар – галоўны рэдактар Аляксандр Мікалаевіч КАРЛЮКЕВІЧ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 10.11.2020. Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.

Ул.-выд. арк. 3,39. Тыраж 497 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыаПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61, 220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэагуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца толькі ў электронным выглядзе.

Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова спасылца на «Вожык».

Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2020

© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2020

Памятнікі Под Ключ. От 649 Руб

Помнікі пад ключ.

Тэма, вядома, сумная... Але ж за словамі трэба сачыць. Ключ пад помнік кладуць ці так куды?

Піла «Цешча». Японскі зуб.

Адразу ўзгадваецца народнае: «Зяць цешчынага ката пятнаццаць гадоў на «вы» заве».

ВЕРНІСАЖ

«Жылі-былі...»

Малюе
Сяргей
ДАВІДОВІЧ

**У лістападзе
кладзі капусту ў кэдзі.**

**А пасля імчы на пошту
падпісацца на «Вожык»,
каб быць сытым і вясёлым!**

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ

(для жыхароў сельскай мясцовасці: райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) – **01380;**

ВЕДАМАСНЫ – 748442,

ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ

(для ўстаноў Міністэрства культуры, Міністэрства адукацыі) – **01381.**

Падпісацца можна ў любым аддзяленні сувязі РУП «Белпошта» (у тым ліку самастойна аформіць інтэрнэт-падпіску – на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя).

Праз аддзяленні сувязі можна аформіць падпіску на абанецкую скрыню, з дастаўкай да кватэры «з уручэннем з рук у рукі».

РУП «Белсаюздрук» ажыццяўляе прыём падпіскі ў кіёсах і «Да запатрабавання».

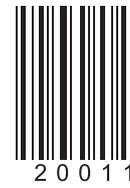
А яшчэ – па інтэрнэце (з дапамогай пластыкавых электронных картак, электронных грошай) ці праз аўтаматызаваную сістэму Адзінай разлікова-інфармацыйнай прасторы (АРИП).

Таксама ў вас ёсць магчымасць атрымаць свежы нумар напярэдадні выхаду папяровага варыянта. Для гэтага патрэбна аформіць падпіску на PDF-версію выдання (на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя). Даступна падпіска і на папярэднія нумары: у прыватнасці, архіў 2018 і 2019 гадоў.

ПАДПІСКА НА II ПАЎГОДДЗЕ 2020 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:

**індэкс 74844, цана 6 рублёў 36 капеек,
індэкс 01380, цана 5 рублёў 32 капейкі,
індэкс 748442, цана 18 рублёў 54 капейкі,
індэкс 01381, цана 14 рублёў 94 капейкі.**

9 770132 595002 2 0011

Пётр КОЗІЧ.

**Чытайце
ў наступным нумары:**

Што аб'яднала снегавіка, варону і кішміш?

Хто дэгуствуе каціны корм?

**Чаму некалі пасварыліся староста з бурмістрам,
і чым гэта скончылася?**

Што абяцаюць сабе людзі на Новы год?